

Soprano Oyj Konserni

Selvitys hallinto- ja
ohjausjärjestelmästä
2009

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Soprano Oyj:n hallinto perustuu lakiin, Soprano Oyj:n yhtiöjärjestykseen ja Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaan Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin.

Soprano noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia sekä Finanssivalvonnan ja Nasdaq OMX Helsinki Oy:n listattuja yhtiöitä koskevia sääntöjä ja määräyksiä.

Tämä selvitys on annettu toimintakertomuksesta erillisenä ja on julkaistu sähköisesti yhtiön internetsivuilla osoitteessa <http://www.soprano.fi/> kohdassa sijoittajainfo. Hallinnointikoodi on saatavilla julkisesti Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n sivuilla osoitteessa <http://www.cgfinland.fi/>.

Organisaatio

Soprano Oyj konsernin liiketoiminnasta ja hallinnosta vastaavat yhtiökokous, hallitus sekä toimitusjohtaja johtoryhmän avustamana. Soprano Oyj:llä ei ole hallintoneuvostoa.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on Soprano Oyj:n ylin päättävä elin. Yhtiökokous päättää yhtiöjärjestyksen ja osakeyhtiölain mukaisesti sille kuuluvista tehtävistä, kuten tilinpäätöksen vahvistamisesta, osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja toimitusjohtajalle, hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valinnasta sekä näiden palkkioista. Varsinainen yhtiökokous on pidettävä kesäkuun loppuun mennessä. Kutsu yhtiökokoukseen tulee julkaista aikaisintaan kaksi kuukautta ja viimeistään kolme viikkoa ennen yhtiökokousta pörssitiedotteella sekä yhtiökokouksen päättämässä valtakunnallisessa sanomalehdessä.

Vuonna 2009 Soprano Oyj:n varsinainen yhtiökokous kokoontui 5.5.2009.

Hallitus

Yhtiökokous valitsee yhtiöjärjestyksen mukaisesti hallituksen vuodeksi kerrallaan seuraavaan yhtiökokoukseen saakka. Hallituksessa on yhtiöjärjestyksen mukaisesti 3–9 jäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Enemmistön hallituksen jäsenistä on oltava riippumattomia yhtiöstä sekä kahden heistä on oltava riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Hallitus arvioi toimintaansa ja työtapojaan kerran vuodessa itsearviointina. Kartoituksen tavoitteena on hallitustyön kehittäminen.

Osakeyhtiölain mukaisten tehtävien lisäksi hallitus määrittelee yhtiön strategian. Hallitus asettaa myös liiketoiminnan tavoitteet ja määrittelee yhtiön sisäiset toimintatavat. Hallituksen toiminta tähtää yhtiön tulokselliseen liiketoimintaan pitkällä tähtäimellä. Hallituksen tehtävänä on toisaalta valvoa toimivaa johtoa, mutta myös avustaa ja neuvoa johtoa kaikissa merkittävässä kysymyksissä, jotka liittyvät yhtiön liiketoimintaan ja kehittämiseen.

Soprano Oyj:n hallituksella ei ole vakiintuneita valiokuntia, vaan hallitus käsittelee asiat normaalisti keskuudessaan tai nimittää tarvittaessa väliaikaisen valiokunnan. Hallitus hoitaa tarkastusvaliokunnan tehtävät. Vakituisten valiokuntien puuttumisen perusteluna on hallituksen pieni koko sekä liiketoiminnan rajallinen laajuus, joka ei edellytä taloudellista raportointia ja valvontaa koskevien asioiden valmistelua koko hallitusta pienemmässä kokoonpanossa.

Hallitus kokoontuu vähintään kuusi kertaa vuodessa. Vuonna 2009 hallitus kokoontui 18 kertaa. Hallituksen jäsenet osallistuivat kokouksiin keskimäärin 85-prosenttisesti

Vuoden 2009 varsinainen yhtiökokous valitsi hallitukseen puheenjohtajana Pekka Vennamon, Kai Mäkelän, Jarmo Kalliolan, Arto Tenhusen ja Riitta Auvisen. Kokonaisarvioinnissaan yhtiön hallitus on päätenyt siihen, että enemmistö yhtiön hallituksesta on yhtiöstä riippumattomia. Yhtiöstä riippumattomia hallituksen jäseniä ovat Pekka Vennamo, Kai Mäkelä ja Jarmo Kalliola. Pekka Vennamo ja Jarmo Kalliola ovat riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

Pekka Vennamo (pj)

- syntymävuosi 1944
- koulutus tekniikan yo
- päätoimi Sijointus Oyj:n toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja
- Soprano Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2003
- keskeinen työkokemus ja keskeisimmät luottamustehtävät: Toiminut yli 30 vuoden ajan erilaisten poliittisten, yhteiskunnallisten ja kaupallisten organisaatioiden johtotehtävissä. Johti valtioneuvoston jäsenenä Valtiovarainministeriötä (pl. budjetti- ja kansantalousosastot) vv. 1983–87 ja Liikenneministeriötä vv. 1987–89. Toimi 1990-luvulla Posti- ja telelaitoksen (1989–94), Suomen PT-konsernin (1994–98) ja Sonera-konsernin (1998–99) pääjohtajana. Toimii mm. Teleste Oyj:n hallituksen jäsenenä sekä Plusdial Oyj:n ja Videra Oyj:n hallitusten puheenjohtajana.

Kai Mäkelä

- syntymävuosi 1947
- koulutus KTM
- Soprano Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2007
- keskeinen työkokemus ja keskeisimmät luottamustehtävät: toimii omistamissaan Herttayhtiöissä, mm. Oy Herttaässä Ab:ssa hallituksen puheenjohtajana. Hän on Hallitusammattilaiset ry:n jäsen ja Boardman Oy:n partneri. Lisäksi hän toimii hallituksen jäsenenä sekä tilintarkastajana (HTM) lukuisissa eri yhtiöissä.

Jarmo Kalliola

- syntymävuosi 1953
- koulutus Yo
- päätoimi Intermarketing Oy:n toimitusjohtaja
- Soprano Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2005
- keskeinen työkokemus ja keskeisimmät luottamustehtävät: 1997–2003 Aldata Oyj:n toimitusjohtaja, 1985–1997 Datacheck Oy:n toimitusjohtaja. Ohjelmistoliiketoiminnan osaamiskeskuksen johtoryhmä, Intermarketing Oy:n hallituksen jäsen, Kalliola&Sons, hallituksen puheenjohtaja, muita hallitusjäsenyyksiä.

Riitta Auvinen

- syntymävuosi 1963
- koulutus merkonomi
- päätoimi Soprano Oyj:n varatoimitusjohtaja
- Soprano Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 1999
- keskeinen työkokemus ja keskeisimmät luottamustehtävät: Weilin+Göös Oy: vuosina 1990–1997 kirjakerhotoiminnan markkinointivastuu, asiakaspalveluvastuu, suurteosten myynnin tuotevastuu, Soprano Oyj: vuodesta 1997 asiakasvastuutehtävät sekä vastuu viestinnän liiketoiminta-alueesta. Yrittäjät-yksikön vetovastuu 2007–2008, vastuu konsernin myynnistä ja markkinoinnista 2008–.

Arto Tenhunen

- syntymävuosi 1959
  - koulutus: Ekonomi Helsingin Kauppakorkeakoulusta
  - päätoimi Soprano Oyj:n toimitusjohtaja, yhtiön hallituksen jäsen vuodesta 1984
  - keskeinen työkokemus ja keskeisimmät luottamustehtävät:
- Arto Tenhunen on toiminut yritysjohtajana ja hallituksen jäsenenä useissa kasvuyrityksissä sekä suuryritysten ja julkishallinnon viestinnän ja verkkoliiketoiminnan asiantuntijana vuodesta 1981. Toiminut mm. F-Securen markkinointijohtajana ja on hallitusammattilaisista koostuvan Boardman Oy:n partneri. Tammikuussa 2009 viestintäministeri Suvi Linden nimitti hänet Viestinnän ja verkkoliiketoiminnan elvytysohjelman johtajaksi.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Yhtiön hallitus nimittää toimitusjohtajan, joka on samalla konsernijohtaja. Toimitusjohtaja johtaa konsernin liiketoimintaa ja hallintoa osakeyhtiölain, yhtiöjärjestyksen ja hallituksen ohjeiden mukaisesti. Yhtiön toimitusjohtaja on vuonna 2009 ollut Arto Tenhunen.

Toimitusjohtaja nimittää konsernin johtoryhmän. Johtoryhmä toimii toimitusjohtajan apuna vastaten liiketoiminnan kehittämisestä. Johtoryhmä jalkauttaa hallituksen määrittelemän strategian eri toiminnoiksi. Johtoryhmän tehtävänä on myös tukea hallituksen strategiaprosessia ja taata hallituksen asettamat tulostavoitteet valitsemalla

keinot niiden saavuttamiseksi. Johtoryhmän jäsenillä on toimintokohtaiset tai tulosityksikkökohtaiset vastualueet. Kukin johtoryhmän jäsen kehittää vastuunsa mukaista liiketoimintoa ja tuo ehdotuksensa oman toimialueensa liiketoiminnan kehittämiseksi johtoryhmään. Tulosityksikön vastaava johtaja toimeenpanee johtoryhmän päätökset tulosityksikössään. Johtoryhmä kokoontuu kuukausittain. Johtoryhmään kuuluvat vuoden 2009 lopussa Arto Tenhunen, Riitta Auvinen, Tapio Valli, Jukka Hassinen ja Panu Kauppinen.

Soprano Oyj:n johtoryhmän kokoonpano ja vastualueet:

Arto Tenhunen, toimitusjohtaja

Riitta Auvinen, varatoimitusjohtaja, myynti ja markkinointi -yksikön johtaja, viestintä-yksikön johtaja 31.7.2010 saakka.

Tapio Valli, asiakkuusjohtaja

– syntymävuosi 1950

– koulutus DI, Econ.

– keskeinen työkokemus ja keskeisimmät luottamustehtävät:

Digital Oy (Suomi, Sveitsi, Saksa) markkinointijohtaja 1982–1995. Compaq Oy (Saksa) markkinointijohtaja 1995–1999. Sonera Oyj Global Sales and marketing director 1999–2002. Asapsoft Netsystems Oy toimitusjohtaja 2003–2008. Soprano Oyj asiakkuusjohtaja 2008–. ECF Finland hallituksen jäsen 2006–. Espoon kaupunki tilintarkastaja 1982–1995.

Jukka Hassinen, toimitusjohtaja

– syntymävuosi 1979

– koulutus insinööri (AMK)

– keskeinen työkokemus ja keskeisimmät luottamustehtävät: Brain Alliance Oy toimitusjohtaja 2003–

Panu Kauppinen, talousjohtaja

– syntymävuosi 1964

– koulutus KTM

– keskeinen työkokemus ja keskeisimmät luottamustehtävät: Markkinointi Viherjuuri Oyj talousassistentti, laskentapäällikkö 1990–1997. Ilmailulaitos laskentapäällikkö 1997–1998, Evia Oyj laskentapäällikkö, business controller, talousjohtaja. 1998–2007. Soprano Oyj talousjohtaja 2007–

Tilintarkastus

Yhtiökokous valitsee tilintarkastajan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa. Yhtiössä on yksi varsinainen tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja, joiden tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia. Milloin tilintarkastusta toimittamaan valitaan Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö, varatilintarkastajaa ei ole valittava. Tilintarkastajan tehtävänä on tarkistaa yhtiön kirjanpito, tilinpäätös, toimintakertomus ja hallinto. Tilintarkastaja antaa vuosittain Soprano Oyj:n yhtiökokoukselle lain edellyttämän tilintarkastuskertomuksen. Tilintarkastajan on kelpoisuusedellytysten lisäksi täytettävä tietyt lakimääräiset esteettömyysvaatimukset, jotka ovat takeena riippumattoman ja luotettavan tilintarkastuksen toimittamiselle. Soprano Oyj:n tilintarkastajana toimii Oy KPMG Ab päävastuullisena tilintarkastajan Esa Kailiala, KHT.

Hallituksen, toimitusjohtajan, muun johdon ja tilintarkastajien palkkiot

Sopranolla ei ole päätoimista hallituksen puheenjohtajaa. Hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan palkkio kokoustyöskentelystä. Tilintarkastajille maksetaan palkkio laskujen mukaan.

Soprano Oyj:n hallitus päättää toimitusjohtajan palkitsemisesta ja toimitusjohtaja tekee esityksen johtoryhmän palkitsemisesta. Johtoryhmän palkitsemisen hyväksyy hallituksen puheenjohtaja yksi ylitse käytännön mukaisesti.

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkat eivät sisällä muuttuvia osia. Toimitusjohtaja eikä muut johtoryhmän jäsenet ole saaneet palkkioksi osakkeita tai osakejohdannaisia oikeuksia eikä sellaisista ole sopimuksia. Toimitusjohtajalla ei ole sopimuksia eläkeiästä, eläkkeen määräytymisperusteista tai irtisanomisen perusteella saatavista korvauksista. Toimitusjohtajan irtisanomisaika on 12 kuukautta.

Soprano Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 17.9.2007 osakepohjaisen kannustinjärjestelmän luomisesta. Hallitukselle, toimitusjohtajalle, muulle johdolle sekä koko henkilökunnalle tarjottiin mahdollisuutta merkitä

Soprano Oyj:n osakkeita 10% alemmalla hinnalla kuin päätöstä edeltäneen kuukauden keskipurssi. Merkintähinta oli 0,68 euroa osakkeelta. Samassa yhteydessä merkitsijöille tarjottiin mahdollisuutta ottaa lainaa merkintää vastaan. Laina tulee maksaa kuuden vuoden päästä kokonaisuudessaan pois tai osakkeita myytäessä. Osakkeita voitiin myydä aikaisintaan kahden vuoden päästä, osakkeiden luovutuskielto päättyi syyskuussa 2009. Merkityt osakkeet ovat lainan vakuutena.

Johtoryhmän jäsen Tapio Vallilla on Asapsoft Netsystems Oy:n osakevaihtosopimukseen perustuva mahdollisuus saada lisäkauppahintaa Soprano Oyj:n osakkeina vuosien 2008–2010 tulostavoitteeseen perustuen ja johtoryhmän jäsen Jukka Hassisella on Brain Alliance Oy:n osakevaihtosopimukseen perustuva mahdollisuus saada lisäkauppahintaa Soprano Oyj:n osakkeina vuosien 2010–2014 tulostavoitteeseen perustuen. Lisäkauppahintoja ei ole maksettu 31.12.2009 mennessä.

Hallituksen, toimitusjohtajan, muun johdon ja tilintarkastajien palkkiot 2009/2008 on esitetty oheisessa taulukossa:

tuhatta euroa	2009	2008
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	332	417
tuhatta euroa	2009	2008
Palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtaja, hallituksen jäsen Arto Tenhunen	65	56
Varatoimitusjohtaja, hallituksen jäsen Riitta Auvinen	71	72
Pekka Vennamo, hallituksen puheenjohtaja	4	3
Jarmo Kalliola, hallituksen jäsen	2	3
Kai Mäkelä, hallituksen jäsen	2	2
Kari Ljungberg, entinen hallituksen jäsen	2	2
Muu johtoryhmä	187	279
yhteensä	332	417

Toimitus- ja varatoimitusjohtajan eläkeiät määräytyvät lain mukaan

tilintarkastajien palkkiot, tuhatta euroa	2009	2008
Tilintarkastus	11	22
Muut tilintarkastustoimiston palvelut	4	7
Yhteensä	15	29

Sisäpiirihallinto

Yhtiö noudattaa Nasdaq OMX Helsingin Pörssin sisäpiiriohjetta. Yhtiön hallitus, toimitusjohtaja ja tilintarkastaja kuuluvat julkiseen sisäpiiriin ja ovat ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä. Lisäksi yhtiö on määritellyt muut asemansa tai tehtäviensä johdosta säännöllisesti sisäpiiritietoa saavat henkilöt pysyvään yrityskohtaiseen sisäpiiriin.

Riskienhallinta, sisäinen valvonta ja sisäinen tarkastus

Riskienhallinnan yleiskuvaus ja taloudellisen raportointiprosessin riskienhallinnan pääpiirteet

Sopranon riskienhallinnan yleisistä periaatteista päättää yhtiön hallitus. Yhtiön toimitusjohtaja johtoryhmän tuella vastaa riskienhallinnan käytännön toteutuksesta hallituksen ohjeiden mukaisesti. Talousjohtaja vastaa taloudellisen raportointiprosessin riskienhallinnan järjestämisestä. Sopranon riskienhallinnan tavoitteena on tukea strategian toteutumista ja tavoitteiden saavuttamista sekä edistää liiketoiminnan jatkuvuutta vähentämällä liiketoiminnan haavoittuvuutta ja suojaamalla liiketoimintakriittisiä toimintoja. Sopranon toimintaympäristöön ja taloudelliseen raportointiin liittyviä riskejä arvioidaan vuosittain strategiaprosessin yhteydessä sekä kvartaaleittain taloudellisen raportoinnin yhteydessä.

Soprano Oyj konsernin riskit on jaoteltu liiketoimintariskeihin, toiminnallisiin riskeihin ja rahoitusriskeihin.

Liiketoimintariskejä ovat liiketoiminnan kehitysriskit kuten uusiin tuotteisiin ja markkina-alueisiin liittyvät riskit kuten talouden suhdannevaihtelut, markkinariskit kuten asiakasyrityksen kysynnässä tapahtuvat muutokset ja teknologiariskit kuten teknologiseen osaamiseen sekä tutkimukseen ja tuotekehitykseen liittyvät riskit.

Toiminnalliset riskit ovat tappion vaaraa, joka aiheutuu sisäisten prosessien riittämättömyydestä tai niissä tapahtuvista virheistä, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät toiminnallisiin riskeihin. Riskeistä aiheutuvat vahingot voivat olla joko välittömiä tai välillisiä, taloudellisia tai sellaisia yrityskuvaan liittyviä vahinkoja, jotka heikentävät Sopranon mainetta asiakkaitensa tai yhteistyökumppaneidensa piirissä.

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille. Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Pääasialliset rahoitusriskit ovat maksuvalmiusriski ja luottoriski.

Riskeihin on yhtiössä varauduttu systematisoimalla liiketoimintastrategioiden luominen, niiden täytäntöönpano ja valvonta, budjetointi ja tuloksen seuranta, raportointikäytännöt, riskien tunnistaminen ja sisäinen valvonta. Tämän tarkoituksena on, että yhtiön hallitus, toimitusjohtaja ja johtoryhmä saavat mahdollisimman ajantasaista informaatiota strategian täytäntöönpanosta ja yhtiön taloudesta, jotta riskien toteutuminen voidaan välttää aloittamalla tarvittavat korjaavat toimenpiteet mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hallitus päivittää tarvittaessa riskienhallinnan ohjeistustaan sisäisen valvonnan seurannan tuloksien perusteella.

Yhtiössä noudatetaan kolmiportaista suunnittelu-, täytäntöönpano- ja seurantamallia, jossa vastuut jakautuvat hallituksen, toimitusjohtajan ja johtoryhmän kesken.

Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät

Konsernin menestyminen riippuu suurelta osin johdon ammattitaidosta ja Soprano Oyj –konsernin palveluksessa olevan henkilöstön ammattitaidosta ja pysyvyydestä sekä asiakkuudenhallinnan onnistumisesta.

Ohjelmistoliiketoimintaan tehtyjen sijoitusten tuotto-odotuksiin sisältyy riski siitä, että markkina ei kehity odotetulla tavalla.

Rahoitusriskeistä olennaisimmat ovat maksuvalmiusriski ja luottoriskit. Konsernin liiketoimintoihin liittyvä luottotappioriski on pysynyt vuonna 2009 normaalia suurempana yleisestä taloudellisesta tilanteesta johtuen.

Yleisen taloustilanteen vuoksi liiketoiminnan ennustettavuus on heikentynyt sekä rahoitusriskit ovat kasvaneet vuonna 2009.

Sisäisen valvonnan yleiskuvaus ja taloudellisen raportointiprosessin sisäisen valvonnan pääpiirteet

Sopranon sisäisen valvonnan yleisistä periaatteista päättää yhtiön hallitus. Yhtiön toimitusjohtaja johtoryhmän tuella vastaa sisäisen valvonnan käytännön toteutuksesta hallituksen ohjeiden mukaisesti. Talousjohtaja vastaa taloudellisen raportointiprosessin sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Sopranon sisäisen valvonnan tavoitteena on tukea strategian toteuttamista sekä varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen, säännösten noudattaminen ja taloudellisen raportoinnin luotettavuus ja oikeellisuus. Soprano Oyj konsernin organisaatiossa vastuu ja resurssit on hajautettu toiminnallisille yksiköille. Kunkin yksikön vastuullinen vetäjä raportoi yksikön toiminnastaan johtoryhmälle. Konsernin talousjohtaja valvoo yksiköitä ja niiden vetäjiä. Talousjohtaja käyttää tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita sisäisen valvonnan seurannassa ja raportoi johtoryhmälle säännöllisesti seurannan tuloksista. Yhtiön toimitusjohtaja raportoi säännöllisesti hallitukselle yhtiön sisäisen valvonnan seurannan tuloksista. Yhtiön hallitus päivittää tarvittaessa raportoinnin perusteella sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistustaan. Ulkoista tarkistusta hoitaa tilintarkastaja, jonka tulee olla keskuskauppakamarin hyväksymä.

Sopranon taloushallinnon perustoiminnot ovat pääosin ulkoistettu. Taloustoiminnot on vaiheistettu ja jokaisella vaiheella on vastuuhenkilö tai vastuuhenkilöt joko Sopranolla tai palveluntarjoajalla. Myös taloudellinen raportointiprosessi on määritelty ja aikataulutettu. Sopranolla on käytössä sähköiset osto- ja kululaskujen hyväksymisjärjestelmät, jossa hyväksyjät on määritelty järjestelmään. Kirjanpitojärjestelmässä on käyttöoikeuksiin

ja järjestelmän toiminnallisuuteen liittyviä kontroleja sekä kuukausittaiset täsmäytysrutiinit. Soprano Oyj konsernin konsolidointi tehdään yhtiössä talousjohtajan toimesta. Talousjohtaja myös valvoo taloushallinnon prosesseja. Taloudelliset raportit, mukaan lukien kvartaaleittain julkistettavat taloudelliset raportit, käsitellään kuukausittain johtoryhmässä ja hallituksessa.

Sisäinen tarkastus

Sopranon sisäisen tarkastuksen yleisistä periaatteista päättää yhtiön hallitus. Yhtiön talousjohtaja vastaa sisäisen tarkastuksen käytännön toteutuksesta hallituksen ohjeiden mukaisesti sekä raportoi tuloksista säännöllisesti hallitukselle.